

ity. Satiric texts and caricatures were depicting actual themes like votes, autocephaly of Georgian church, political events in Russia and others. Caricatures of important politicians of the time were displaced, problems in clergy were revealed and allegorical hints were indicating the process of restoration of Georgian independence.

In the paper special attention will be paid to Georgian caricature of 1919-1921 and well-known artists of the genre: Oscar Schmerling, Shalva Kikodze, Mikhail Chiaureli, Gigo Zaziashvili. We will also review the works of those artists who periodically appeared on tabloids yet under pseudonyms with their grotesque paintings. At the same time we will underline how important is the genre of caricature in the process of reconstructing and assessing the events which happened a century ago. Attention will be paid to the specific characteristics of Georgian caricature as well as comparison will be made with works of the same genre published in Russian and European periodicals. Finally, we will indicate how this specific genre of art displays complex and conflicting process of transformation of a political system.

ფატმან ანთაძე-მალაშხია

ახალი სპარსულიდან ქართულში შემოსულ ზოგიერთ შორისდებულთათვის

სპარსულ და ქართულ ენებს შორის არსებულმა ხანგრძლივმა წერილობითმა და ზეპირმეტყველებითმა ურთიერთობებმა განაპირობა სპარსულ ნომინაციურ და კომუნიკაციურ ერთეულთა ჭარბი სესხება ქართულში. კომუნიკაციურ ერთეულთა, კერძოდ, შორისდებულთა სესხების ძირითადი მიზეზი ზეპირმეტყველებითი ურთიერთობებია. ეს სიტყვები გვიანდელ, დაახლოებით XVI საუკუნის შემდგომ ნასესხობებს წარმოადგენენ.

ჩვენ მიერ განხილულია 15 შორისდებული მათი მორფოსემანტიკური შეთვისების თვალსაზრისით.

ეს ერთეულები ძირითადად წარმოდგენილია ორი ეტიმოლოგიური ჯგუფით: წმინდა სპარსული სიტყვებითა (აფერუმ<სპარს. āfarin; აფსუს<სპარს. āfsus; ზახრუმა<სპარს. zahr-e mār; ზურნა<სპარს. zornā/sornā; ფეშქაშ<სპარს. piškēs; შაბაშ<სპარს. šā(d)hāš) და სპარსული გზით შემოსული არაბიზმებით (ალალ-ი<სპარს. halāl; არამ-ი<სპარს. harām; არიქა-

<სპარს. *harakat*; ბარაქალა<სპარს. *bārakalla(h)*; მახლას<სპარს. *maxlas*; სალამ-ი<სპარს. *salām*; ეს ოხერი<სპარს. *āxer*; ხეირ-ი<სპარს. *xeir*). დასტურდება ასევე ერთი ჰიბრიდული ერთეული ხაბარდა<სპარს. *xabardār*, რომელიც შედგება არაბული *xabar*-ისა და სპარსული *dār*-ისგან.

ზოგიერთ ზემოხსენებულ ნასესხობას, მათ სპარსულ პარალელთა მსგავსად, ახასიათებს გრამატიკული პოლისემიის ისეთი სახეობა, როცა ერთი და იგივე სიტყვა გვევლინება შორისდებულად და არსებით ან ზედსართავ სახელად.

ორ შემთხვევაში სპარსულიდან ნასესხები გრამატიკული პოლისემანტი ქართულში მონოსემიზდება და მხოლოდ შორისდებულის შინაარსითაა წარმოდგენილი.

სამი სპარსული გრამატიკული მონოსემანტი ქართულში პოლისემიზებულია და ფუნქციონირებს როგორც არსებითი ან ზედსართავი სახელი და შორისდებული.

დასტურდება ერთი შემთხვევა, როცა არსებითი სახელი სპარსულიდან ქართულში გადმოტანილია ორი ფონეტიკური ფორმითა და, შესაბამისად, ორი სხვადასხვა გრამატიკული კატეგორიით (არსებითი სახელი და შორისდებული).

ზოგიერთი ეს ნასესხობა ხმარებიდანაა გამოსული, რაც განაპირობა სპარსულ-ქართულ ზეპირმეტყველებით ურთიერთობათა შეწყვეტამ.

Patman Antadze-Malashkhia

ON SOME INTERJECTIONS BORROWED BY GEORGIAN FROM NEW PERSIAN

Long-standing Persian-Georgian language written and oral contacts led to borrowing of a large quantity of nominative and communicative units from Persian into Georgian. Borrowing of communicative units, in particular interjections, was mostly attributable to oral contacts. These words penetrated into Georgian quite late (circa XVI century).

We focus on 15 interjections and discuss them from the viewpoint of their morphosemantic adaptation.

Etymologically these units are represented by two groups: purely Persian (Georg. *aperum*< Pers. *āfarin*, Georg. *apsus*<Pers. *afsus*, Georg. *zaxruma*< Pers. *zahr-e mār*,

Georg. zurna< Pers. zornā/sornā, Georg. რელკალ< Pers. რილკელ, Georg. ლაბალ< Pers. ლა(d)ბალ) and Arabic words that penetrated into Georgian via Persian(Georg. alal-i<Pers. halāl; Georg. aram-i<Pers. harām; Georg. arika<Pers. harakat; Georg. barakala<Pers. bārakalla(h); Georg. maxlas<Pers. maxlas; Georg. es oxer-i<Pers. āxer; Georg. salam-i<Pers. salām; Georg. xeir-i<Pers. xeir;). There is also a hybrid unit xabarda<xabardār, consisting of Arabic xabar and Persian dār.

Similar to their Persian parallel forms, some of the above-mentioned loans are characterized mostly by grammatical polysemy, where one and the same word represents both an interjection and a noun or an adjective.

In two cases, the grammatical polysemantic units (interjection-nouns) borrowed from Persian are monosemized in Georgian and found only in the form of interjection.

Three Persian grammatically monosemic words are polysemized in Georgian and function as a noun or adjective and an interjection.

There is one case when the noun is transferred from Persian into Georgian in two different phonetic forms and correspondingly in different grammatical categories (noun and adjective).

Some these loans are in fact outdated, probably due to the termination of Persian-Georgian oral language contacts.

ელვირა ასლანოვი

საქართველოში გავრცელებული აზერბაიჯანული ენის სპეციფიური თანხმობების ზოგი საკითხი

მოსხენებაში წარმოდგენილია საქართველოს ტერიტორიაზე გავრცელებული აზერბაიჯანული ენის დასავლური დიალექტის კონსონანტური სისტემის აღწერის ცდა, რომლის ანალიზი, 2011 წლიდან დღემდე, ზემოხსენებულ ტერიტორიაზე აზერბაიჯანული ენის ყაზახურ დიალექტზე მეტყველი პირებისაგან ჩანერილ ლინგვისტურ მასალას ეფუძნება. წარმოვადგენთ საქართველოს სხვადასხვა რაიონში მცხოვრებ ეთნიკურ აზერბაიჯანელებთან ჩანერილი აუდიომასალასაც.

როგორც აღწერით-სინქრონულ, ისე სხვა თურქულ ენებთან შედარებით-დიაქრონიულ ასპექტში შესწავლილმა აზერბაიჯანული ენის